EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2020/1875,

14. mai 2020,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (EASA) (enne 11. septembrit 2018 Euroopa Lennundusohutusamet) 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu Lennundusohutusameti 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0074/2020),

A. arvestades, et Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude kalkulatsiooni ([1]) kohaselt oli ameti 2018. aasta lõplik eelarve 197 871 000 eurot, mis tähendab 2017. aastaga võrreldes 3,27 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarve koosneb 36 915 000 euro ulatuses liidu eelarvest eraldatud vahenditest ([2]) ning 102 992 000 eurot on saadud lõivudest ja tasudest;

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) märgib oma aastaaruandes ameti 2018. aasta raamatupidamise aruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta on saanud piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2018. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste pingutuste tulemusel oli eelarve täitmise määr 98,31 %, mis on 2017. aastaga võrreldes 1,02 % väiksem; märgib ka, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 90,26 %, mis oli 2017. aastaga võrreldes 3,49 % väiksem;

Tulemused

2. märgib, et 2017. aastal tegi Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO) ameti auditi ja avaldas 2018. aasta juunis selle tulemused, mis kinnitasid väga kõrget täitmismäära ja näitasid, et amet on maailma kolme parima lennunduse reguleerimisameti hulgas;

3. tunnistab, et amet tugevdab ohutusteabe ja ohutusalase tulemuslikkusega seotud ülesandeid ning eelkõige töötab välja programmi Data4Safety, mis tagab suurandmete platvormi ja parema analüüsivõime Euroopa tasandil;

4. julgustab ametit jätkama oma digiteerimispoliitikat;

5. märgib rahuloluga, et amet jagab kattuvate ülesannete täitmisel vahendeid teiste asutustega, eelkõige Euroopa Toiduohutusameti, Euroopa Koolitusfondi ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega, uuringute, e-õppe, pilveteenuste, LinkedIni teenuste ja keskkonnaalase teadlikkuse koolituste valdkonnas; soovitab tungivalt, et amet püüaks jätkuvalt teha kõigi liidu asutustega veelgi tihedamat ja ulatuslikumat koostööd;

([1]) ELT C 279, 8.8.2018, lk 4.
([2]) ELT C 279, 8.8.2018, lk 5.

6. märgib, et 2018. aastal koostati välishindamine, et hinnata protsessi, mille alusel koostati ameti ühtne programmdokument, ning viisi, kuidas amet konsulteerib ühtse programmdokumendi koostamisel oma peamiste sidusrühmadega; märgib, et amet koostab tegevuskava kõigi potentsiaalselt parandamist vajavate valdkondade kohta;

7. rõhutab ameti üliolulist rolli maksimaalse lennundusohutuse ja keskkonnakaitse taseme tagamisel kiiresti kasvaval lennundusturul; rõhutab, et 2018. aasta oli ameti jaoks tähendusrikas aasta, sest jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1139; ([3]) tunnistab, et ameti vastutusalade ja töökoormuse suurenemisega ei kaasnenud talle eraldatud vahendite proportsionaalset suurenemist, mis tekitas ametile 2018. aastal märkimisväärseid raskusi oma ülesannete ja eesmärkide täitmisel ning põhjustas teatavate toimingute edasilükkamise või mitte enam esmatähtsaks pidamise; kordab, et ametile tuleks eraldada piisavad rahalised vahendid ja personal (31. detsembri 2018. aasta seisuga oli töötajate arv vähenenud 767-le, võrreldes 771 töötajaga 2017. aastal), et ta saaks täita talle usaldatud olulisi ülesandeid;

8. tuletab meelde ameti panust müra ja CO_2 heidet käsitlevate arukate standardite väljatöötamisse ning ameti vastutust lennundustoodete, osade ja seadmete keskkonnaohutuse sertifitseerimise eest; on veendunud, et täiendavate vahenditega võib amet mängida juhtivat rolli lennundussektori kestlikkuse parandamiseks vajalike meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel;

9. väljendab heameelt ameti märkimisväärsete jõupingutuste üle Euroopa ühtse droonipiirkonna loomisel;

10. tunneb muret selle pärast, et lennundus on küberrünnakute jaoks atraktiivne sihtmärk ja et tarkvaravigadel võivad olla tõsised tagajärjed; palub ametil koos Euroopa lennunduse küberjulgeoleku keskusega veelgi suurendada Euroopa lennunduse digitaalset vastupidavust;

11. tunneb muret selle pärast, et kaugjuhitava õhusõiduki süsteemide peatne inkorporeerimine tekitab üldsuse hulgas muret ohutuse pärast; kutsub ametit üles võtma rohkem arvesse üldisi ohutuskaalutlusi ja ametiasutuste muresid seoses õigusrikkujate vastutusele võtmisega;

12. kutsub ametit üles tagama, et liit saaks nii kiiresti kui võimalik ja ohutust ohustamata ühtsed ja kergesti järgitavad droonide kaubandusliku müügi reeglid; tunneb muret selle pärast, et ametil ei ole nende uute ülesannete täitmiseks piisavalt rahalisi ja inimressursse;

13. märgib, et ameti üldine puudujääk oli aasta lõpus 2 000 000 eurot (700 000 euro suurune ülejääk toetusega seotud tegevuse puhul ning 2 700 000 euro suurune puudujääk tasude ja lõivudega seotud tegevuse puhul); märgib, et tasude ja lõivudega seotud puudujääk on arvatud maha kumuleerunud ülejäägist, mistõttu on see vähenenud 54 900 000 eurolt 52 200 000 eurole; täheldab, et tasude ja lõivudega seotud tegevuse puhul suurenes tulu 2017. aastaga võrreldes 1 800 000 euro võrra, kuid personalikulud suurenesid 3 700 000 euro, halduskulud 900 000 euro ja tegevuskulud 2 600 000 euro võrra; märgib, et toetusega seotud tegevuse puhul oli toetuse 2 000 000 euro võrra suurendamine piisav, et katta halduskulude suurenemine 100 000 euro võrra ja tegevuskulude suurenemine 1 400 000 euro võrra;

14. peab kiiduväärseks meetmeid, mida on võetud ameti tõhususe suurendamiseks, näiteks programmi LEAP (Lean Efficiency Agility Programme) ja muid tõhususe algatusi, tänu millele on õnnestunud vähendada töökoormust kokku niisugusel määral, mis vastab 16 täistööajaga töötava inimese koormusele, ning mis võimaldasid ametil ametikohti ümber paigutada ning tulla toime suurenenud töökoormusega ja järeltegevuse läbivaadatud kvaliteedinõuetega; väljendab heameelt ka finantsprotsesside ulatuslikuma digitaliseerimise, automatiseerimise ja lihtsustamise üle, mille tulemusel töödeldakse 86 % finantstehingutest paberivabalt;

15. on rõõmus selle üle, et amet on järginud kontrollikoja soovitust tagada peaarvepidaja sõltumatus, mis väljendub selles, et peaarvepidaja annab nüüd tegevusalastes küsimustes aru ameti haldusnõukogule ja haldusalastes küsimustes ameti tegevdirektorile;

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

16. väljendab heameelt selle üle, et ameti haldusnõukogu on võtnud vastu rikkumisest teatamise suunised, ja kutsub ametit üles tagama nende rakendamise; märgib, et siseauditi talitus tegi 2018. aastal eetikakontrolli, mis hõlmas selliseid valdkondi nagu käitumisjuhend, eetika ja pettus, ning et auditiaruande kavand pidi valmima 2019. aasta alguses; kordab sellega seoses vajadust kehtestada kaitsemeetmed huvide konfliktide vastu;

Personalipoliitika

17. märgib, et 31. detsembril 2018 oli ametikohtade loetelust täidetud 95,74 %, kusjuures liidu eelarves kinnitatud 680 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 651 (2017. aastal oli kinnitatud ametikohti 678); märgib, et 2018. aastal töötas ametis ka 83 lepingulist töötajat ja 19 lähetatud riiklikku eksperti;

18. märgib murega, et 2018. aasta kohta on teatatud ebaühtlasest soolisest tasakaalust kõrgema juhtkonna hulgas (neli meest ja üks naine) ja haldusnõukogu liikmete seas (26 meest ja kolm naist);

19. märgib, et amet ühines komisjoni algatusega „Naised ja transport“, mille eesmärk on suurendada naiste töövõimalusi kõigil tasanditel; väljendab heameelt selle üle, et amet on loonud soolise tasakaalu rakkerühma, kelle ülesanne on anda soovitusi praeguse märkimisväärse tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks;

20. innustab ametit välja töötama pikaajalist personalipoliitika raamistikku, et käsitleda oma töötajate töö ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja karjääri arendamist, soolist tasakaalu, kaugtööd, mittediskrimineerimist, geograafilist tasakaalu ning puuetega inimeste töölevõtmist ja lõimimist;

Hanked

21. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et amet eraldas vahendid komisjoniga sõlmitud arhiveerimisteenuste lepingu jaoks umbes kaheksa kuud pärast lepingu pikendamist; märgib, et finantsmääruse kohaselt tuleks kulukohustus võtta enne juriidilise kohustuse võtmist; võtab teadmiseks ameti vastuse, et kohustus allkirjastati enne arve kättesaamist, kuid pärast teenuse osutamise algust, ning seetõttu kehtis selle suhtes tagantjärele erand; palub, et amet võtaks eelarvelised kulukohustused enne juriidiliste kohustuste võtmist;

22. võtab murega teadmiseks, et kontrollikoja aruande andmetel otsustas amet kasutada andmeanalüüsiteenuste hankimiseks (kuni 5 000 000 euro suuruses summas) ühe töövõtjaga raamlepingut, mis põhines *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud avatud menetlusel; märgib siiski, et raamlepingu tingimused ei olnud piisavalt konkreetsed, et võimaldada ausat konkurentsi, sest nõuded ei olnud hankemenetluse ajal veel teada; tuletab meelde, et finantsmääruse kohaselt peab hankija sellises olukorras sõlmima raamlepingu mitme ettevõtjaga ja iga ostu puhul tuleb kasutada valitud töövõtjate vahelist konkurentsipõhist hankemenetlust; võtab teadmiseks ameti vastuse, et ta eelistas ühe töövõtjaga raamlepingut mitme töövõtjaga raamlepingule, sest viimane oleks kaasa toonud töövõtja vahetamise raamlepingu kehtivuse ajal ning sellel oleksid olnud rasked tagajärjed lepingu sidusale rakendamisele ja õigeaegsele lõpetamisele; kutsub ametit üles välja töötama raamlepingud, mis tagavad ausa konkurentsi ja parima hinna ja kvaliteedi suhte;

23. täheldab kontrollikoja aruande põhjal, et ameti põhitegevusega seotud teises hankemenetluses, nimelt sertifitseerimisülesannete allhankimiseks sõlmis amet lepingud üksnes teenuse kvaliteedi alusel, hinda arvestamata; märgib lisaks, et amet sõlmis lepingu ühe ettevõtjaga enne, kui ta sai tõendi selle kohta, et töövõtja ei olnud hankemenetlusest kõrvaldamist põhjustavas olukorras; võtab ameti vastuse põhjal teatavaks, et finantsmäärus ei kajasta ameti seda eritegevust; märgib ka, et puudus oht, et amet kasutab sobimatut teenuseosutajat, sest hankemenetlusest kõrvaldamise kriteeriumide tõendid esitati enne ülesannete määramist; palub ametil tagada, et lepingud allkirjastatakse alles pärast hankemenetlusest kõrvaldamise kriteeriumide kontrollimist;

24. tõdeb eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni märkuste ja tähelepanekute põhjal, mis on seotud mõnede vahenditega, mille komisjon on välja töötanud, et võtta avaliku hanke menetlustes osalevate kolmandate isikutega toimuvaks elektrooniliseks teabevahetuseks kasutusele ühtne lahendus (e-hange), et amet pakkus alates 2018. aasta jaanuarist kõikidele töövõtjatele võimalust esitada elektroonilselt e-arveid; märgib lisaks, et 2018. aasta lõpuks oli üle 80 % arvetest laekunud elektrooniliselt; märgib siiski, et elektrooniliselt saadud arvete töötlemine ja arvete andmete kodeerimine toimub käsitsi, kuna seda peetakse kõige mõistlikumaks lahenduseks;

Huvide konflikti ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

25. tõdeb eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni märkuste ja tähelepanekute põhjal, mis on seotud ameti dokumendi „Erapooletuse ja sõltumatuse poliitika: huvide konflikti vältimine ja leevendamine“ läbivaatamisega ja kõigi töötajate huvide deklaratsioonide koostamise, läbivaatamise ja ajakohastamisega, et amet sai 2019. aasta mai lõpus siseauditi talituse lõpliku auditiaruande eetika, pettuste ennetamise ja huvide konflikti kohta, ning järeldused juhtimis- ja kontrollisüsteemide kohta olid üldiselt positiivsed; märgib lisaks, et amet on koostanud siseauditi talituse soovitusi silmas pidades tegevuskava ning kavatseb 2020. aasta märtsi lõpuks läbi vaadata ameti töötajate ja apellatsiooninõukogu liikmete kehtiva käitumisjuhendi raamistiku ning haldusnõukogu liikmete avaliku huvide deklaratsiooni menetluse;

26. märgib, et 62 % ameti tuludest moodustavad lõivud; võtab teadmiseks ameti seisukoha, mille kohaselt asjaoluga, et taotlejad maksavad lõive, ei kaasne tingimata huvide konflikt;

Sisekontroll

27. märgib, et siseauditi talitus vaatas 2018. aastal läbi kõik talitluspidevuse, infoturbe halduse ja lennundusohutuse Euroopa tegevuskava valdkonnas pooleliolevate meetmete rakendamise ja kinnitas selle;

28. täheldab, et komisjoni siseauditi talitus avaldas 2018. aastal auditiaruande teemal „Strateegiline riskihindamine (seal-hulgas IT) EASAs“; märgib lisaks, et amet koostas tegevuskava mõne potentsiaalselt parandamist vajava valdkonna kohta;

29. märgib, et siseauditi üksus korraldas 2018. aastal neli kindluse andmise menetlust, et hinnata, kas on järgitud asjaomaseid määruseid, saavutatud protsessi eesmärgid ja peamised riskid nõuetekohaselt maandatud; märgib, et kindluse tase oli tagatud iga läbivaatamise puhul ja et esitati soovitusi, kuidas parandada veelgi kas kontrollikeskkonda või protsesside üldist tõhusust; võtab lisaks teadmiseks, et 2018. aastal läbi viidud neljas järelauditis olid jääkriskid märkimisväärselt vähenenud, mistõttu need olid langenud kuni vastuvõetava tasemeni, ning kõik viimase meetme raames rakendatavad lõpetamata meetmed oli kavas lõpule viia 2019. aasta kolmandaks kvartaliks;

30. kutsub ametit üles pöörama tähelepanu sellele, et ta levitaks oma teadusuuringute tulemusi üldsuse hulgas, ning suhtlema üldsusega sotsiaalmeedia ja muude meediakanalite kaudu;

31. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 14. mai 2020. aasta resolutsioonile ([4]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([4]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0121.